

**PRÓBNY EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2019/2020**

GEOGRAFIA

POZIOM ROZSZERZONY

FORMUŁA OD 2015

(„NOWA MATURA”)

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ

**DLA ARKUSZY
MGE-R1, MGE-R2, MGE-R4, MGE-R7**

KWIECIEŃ 2020

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego [...] i społeczno-gospodarczego [...].

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

B.

Zadanie 1.2. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego [...] i społeczno-gospodarczego [...].
---	---

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

D.

Zadanie 2. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego [...].
---	---

Schemat punktowania

1 p. – za podanie dwóch poprawnych cech.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- duże deniwelacje
- duże nachylenie stoków wzniesień
- obecność ostańców skalnych (form skalnych)
- obecność wzniesień
- brak dolin rzecznych.

Zadanie 3. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego [...] i społeczno-gospodarczego [...].
---	---

Schemat punktowania

1 p. – za podanie dwóch poprawnych różnic między obszarami pokrytymi lasami.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Las Szeligowiec jest położony na obszarze równinnym, a las Bienia – na wzniesieniu.
- W lesie Bienia deniwelacje przekraczają 60 m, a w lesie Szeligowiec 20 m.
- Tylko w lesie Szeligowiec występują strumienie (rzeki/cieki).
- Tylko przez las Bienia przebiega droga wojewódzka (796) i droga asfaltowa.
- Tylko na obszarze lasu Szeligowiec znajduje się pole namiotowe oraz pojedyncze zabudowania.

Zadanie 4.1. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska [...] społeczno-gospodarczego [...].
---	--

Schemat punktowania

2 p. – za poprawne przyporządkowanie zakładów przemysłowych do trzech grup przemysłu.

1 p. – za poprawne przyporządkowanie do dwóch grup przemysłu.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Przemysł paliwowo-energetyczny:

- Koksownia „Przyjaźń” Spółka z o.o.
- Elektrownia „Łagisza”

Przemysł mineralny:

- Huta Szkła „Zawiercie”
- Fabryka Cementu „Wysoka”

Przemysł metalurgiczny:

- ArcelorMittal Poland oddział Dąbrowa Górnicza d. Huta Katowice” (*uznaje się „Huta Katowice”*)
- Huta Stali CMC

Zadanie 4.2. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska [...] społeczno-gospodarczego [...]. 9.8) Zdający wskazuje wpływ czynników lokalizacji przemysłu na rozmieszczenie i rozwój wybranych branż.
---	---

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Bliskość rynku zbytu (huty ArcelorMittal Poland / „Huty Katowice”).
- Obecność infrastruktury (linii kolejowej).

Zadanie 5. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 2.4) Zdający oblicza wysokość górowania Słońca w dowolnym miejscu na Ziemi w dniach równonocy i przesileń.
---	--

Schemat punktowania

1 p. – za poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

Szerokość geograficzna $50^{\circ}22'$

$90^{\circ} - 50^{\circ}28' = 39^{\circ}32'$

Wysokość Słońca $39^{\circ}32'$

Zadanie 6.1. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 2.1) Zdający wyjaśnia cechy budowy i określa położenie różnych ciał niebieskich we Wszechświecie. 2.2) Zdający charakteryzuje ciała niebieskie tworzące Układ Słoneczny.
---	---

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne wyjaśnienie uwzględniające różnicę warunków tworzenia się planet.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Wysoka temperatura panująca bliżej Słońca umożliwiła kondensację ciężkich pierwiastków, dlatego planety grupy ziemskiej są zbudowane głównie z metali i krzemianów w przeciwieństwie do planet olbrzymów położonych dalej od Słońca. W zimniejszych rejonach mogły kondensować lekkie pierwiastki wodoru i helu, dlatego są to planety gazowe.
- Budowa planet jest uzależniona od warunków termicznych, w których tworzyły się planetozymale. Ciężkie pierwiastki (metale) gromadziły się bliżej Słońca, tam gdzie temperatura była najwyższa, dlatego planety typu ziemskiego położone bliżej Słońca mają metaliczne jądro. W niższej temperaturze mogły się gromadzić lekkie atomy gazów, dlatego planety olbrzymy położone dalej od Słońca są zbudowane z gazów.

Zadanie 6.2. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 2.1) Zdający [...] określa położenie różnych ciał niebieskich we Wszechświecie. 2.2) Zdający charakteryzuje ciała niebieskie tworzące Układ Słoneczny.
---	---

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

P, F, P

Zadanie 7. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeżenie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 2.3) Zdający wskazuje konsekwencje ruchów Ziemi.
--	--

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

największym

Przykładowe uzasadnienie

Podczas ruchu obiegowego Ziemia znajduje się najdalej od Słońca w lipcu (latem). Wtedy jest bardziej oświetlona półkula północna niż półkula południowa (na obszarach okołobiegunowych panuje dzień polarny), ponieważ Słońce góruje w zenicie nad zwrotnikiem Raka.

Zadanie 8. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 2.3) Zdający wskazuje konsekwencje ruchów Ziemi. 3.1) Zdający wyjaśnia mechanizm cyrkulacji powietrza w strefie międzyzwrotnikowej [...].
--	--

Schemat punktowania

2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

21 III	22 VI	22 XII
	X	
		X
X		
X		

Zadanie 9. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 3.2) Zdający wskazuje przyczyny nierównomiernego rozkładu temperatury powietrza [...].
--	--

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

B2

Zadanie 10.1. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 3.2) Zdający wskazuje przyczyny nierównomiernego rozkładu [...] opadów.
--	---

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

F, F, P

Zadanie 10.2. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 3.1) Zdający wyjaśnia mechanizm cyrkulacji powietrza w strefie międzyzwrotnikowej [...]. 3.2) Zdający wskazuje przyczyny nierównomiernego rozkładu [...] opadów.
--	---

Schemat punktowania

2 p. – za poprawne wyjaśnienie

1 p. – za opisanie zróżnicowania stałych ośrodków barycznych w strefie międzyzwrotnikowej bez wyjaśnienia ich wpływu na zróżnicowanie wielkości opadów atmosferycznych.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Nad równikiem występują opady konwekcyjne związane ze stałym niżem barycznym (codzienne, intensywne opady deszczu), a nad zwrotnikami utrzymuje się przez znaczną część roku ośrodek wysokiego ciśnienia, w którym ruch zstępujący mas powietrza ogranicza powstawanie chmur deszczowych i opadów.

Zadanie 11. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 5.7) Zdający opisuje przebieg oraz efekty erozji [...] lodowcowej [...].
---	--

Schemat punktowania

1 p. – za podanie dwóch poprawnych odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Powstały ostre granie (turnie).
- Doliny przeobraziły się z V-kształtnych w U-kształtne.
- Powstały kotły polodowcowe.
- Doliny rzeczne zostały pogłębione.

Zadanie 12. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 5.1) Zdający opisuje [...] główne grupy i rodzaje skał oraz ich gospodarcze zastosowanie [...].
--	---

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

C1

Zadanie 13. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeżenie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 10.1) Zdający opisuje cechy ukształtowania powierzchni Polski i określa jej związek z budową geologiczną, wykazuje wpływ orogenez i zlodowaceń na ukształtowanie powierzchni kraju. 10.9) Zdający wyjaśnia występowanie gleb strefowych i niestrefowych w Polsce.
--	--

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

P, P, F

Zadanie 14.1. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeżenie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 4.2) Zdający opisuje występowanie i zasoby wód [...] na łąkach ([...] wody podziemne). 10.2) Zdający ocenia walory i określa cechy środowiska decydujące o krajobrazie wybranych krain geograficznych Polski.
--	--

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Poziom wodonośny (piaski oligoceńskie) występuje w synklinie i znajduje się między warstwami nieprzepuszczalnymi (margle kredy i iły plioceńskie).
- Układ warstw skalnych tworzy nieckę, a warstwa wodonośna występuje między dwiema warstwami skał nieprzepuszczalnych.

Zadanie 14.2. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeżenie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 4.2) Zdający opisuje występowanie i zasoby wód [...] na łąkach ([...] wody podziemne). 10.2) Zdający ocenia walory i określa cechy środowiska decydujące o krajobrazie wybranych krain geograficznych Polski.
--	--

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

F, F, P

Zadanie 15. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 10.4) Zdający omawia cechy reżimu polskich rzek.
--	--

Schemat punktowania

2 p. – za poprawną nazwę ustroju rzeki i dwa poprawne skutki.

1 p. – za poprawną nazwę ustroju rzeki i jeden poprawny skutek.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Śnieżno-deszczowy (lub deszczowo-śnieżny)

Przykładowe odpowiedzi

- Zagrożenie powodzią w okresie wysokich stanów wód wiosną (podczas roztopów wiosennych).
- Zagrożenie powodzią w okresie wysokich stanów wód latem podczas deszczów rozlewnych (nawałnicowych).
- Zagrożenie dla żeglugi i rolnictwa w okresie niskich stanów wód, przeważających (na większości obszaru Polski) późnym latem i jesienią.

Zadanie 16. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 10.1) Zdający opisuje cechy ukształtowania powierzchni Polski i określa jej związek z budową geologiczną, wykazuje wpływ orogenezy i zlodowaceń na ukształtowanie powierzchni kraju. 10.2) Zdający [...] określa cechy środowiska decydujące o krajobrazie wybranych krain geograficznych Polski.
--	--

Schemat punktowania

2 p. – za określenie typu krajobrazu oraz podanie trzech cech krajobrazu.

1 p. – za określenie typu krajobrazu oraz podanie dwóch cech krajobrazu.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawna odpowiedź

Typ krajobrazu – staroglacjalny

Przykładowe cechy krajobrazu:

- niewielkie deniwelacje terenu (przewaga obszarów płaskich)
- dominacja równin morenowych rozciętych dolinami rzecznyymi
- występowanie meandrujących rzek
- brak jezior polodowcowych
- silnie zdenudowane, nieliczne ciągi wzgórz moren czołowych
- wysokości bezwzględne nieprzekraczające 300 m n.p.m.

Zadanie 17. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 10.8) Zdający charakteryzuje typy naturalnych zbiorowisk roślinnych i wskazuje charakterystyczne gatunki.
--	---

Schemat punktowania

2 p. – za uzupełnienie dwóch wierszy tabeli.

1 p. – za uzupełnienie jednego wiersza tabeli.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

B – Puszcza Białowieska

C – Bory Tucholskie

Zadanie 18.1. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 6.1) Zdający charakteryzuje procesy glebotwórcze i omawia cechy głównych rodzajów gleb strefowych i niestrefowych oraz ocenia ich przydatność rolniczą. 10.9) Zdający wyjaśnia występowanie gleb strefowych i niestrefowych w Polsce.
--	--

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

B3

Zadanie 18.2. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny 6.1) Zdający charakteryzuje procesy glebotwórcze i omawia cechy głównych rodzajów gleb strefowych i niestrefowych oraz ocenia ich przydatność rolniczą. 10.9) Zdający wyjaśnia występowanie gleb strefowych i niestrefowych w Polsce.
--	--

Schemat punktowania

2 p. – za trzy poprawnie uzupełnione wiersze.

1 p. – za dwa poprawnie uzupełnione wiersze.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

III

I

II, IV

Zadanie 19. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących [...] życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 8.2) Zdający określa cechy rozmieszczenia ludności [...].
---	---

Schemat punktowania

2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

B

E

C

A

Zadanie 20. (0–1)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 8.5) Zdający ocenia konsekwencje [...] regresu demograficznego [...].
---	---

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

A
A
B

Zadanie 21. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących [...] życia i gospodarki człowieka [...].	IV etap edukacyjny 12.6) Zdający przedstawia zmiany w gospodarce Polski spowodowane jej restrukturyzacją i modernizacją po 1990 r.
---	---

Schemat punktowania

1 p. – za sformułowanie poprawnego wyjaśnienia.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Część ludności traci źródło utrzymania (pracę sezonową) w okresie jesienno-zimowym w związku z mniejszym zapotrzebowaniem na siłę roboczą w gospodarstwach rolnych, w sadownictwie, w branżach turystycznej, gastronomicznej i budowlanej.

Zadanie 22. (0–2)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 8.4) Zdający opisuje etapy rozwoju demograficznego ludności na przykładach z wybranych państw świata.
---	---

Schemat punktowania

2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Indie
Francja
Chiny

Zadanie 23. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących [...] życia i gospodarki człowieka [...].	IV etap edukacyjny 8.11) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie religijne ludności świata [...].
---	---

Schemat punktowania

1 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

protestantyzm – Szwecja
prawosławie – Białoruś

Zadanie 24. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących [...] życia i gospodarki człowieka [...].	IV etap edukacyjny 8.12) Zdający wskazuje przyczyny [...] upowszechniania się wybranych języków na świecie.
---	--

Schemat punktowania

1 p. – za dwa poprawne argumenty.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Znacząca rola języka angielskiego we współczesnym świecie jest związana z kolonialną przeszłością Imperium Brytyjskiego – jednego z największych imperiów w historii.
- Wzrost znaczenia ekonomiczno-militarnego Stanów Zjednoczonych po drugiej wojnie światowej.
- Globalizacja w sferze nauki, technologii, mediów i popkultury.
- Stosowanie języka angielskiego jako jednego z języków oficjalnych ONZ.

Zadanie 25.1. (0–1)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 8.3) Zdający analizuje przestrzenne różnice w wielkości wskaźników: urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego. 8.6) Zdający charakteryzuje przyczyny i konsekwencje migracji ludności.
---	---

Schemat punktowania

1 p. – za sformułowanie poprawnego wniosku.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

W dzielnicach centralnych Warszawy liczba ludności zmniejsza się (z powodu ujemnego przyrostu naturalnego oraz ujemnego salda migracji wewnętrznych), a w dzielnicach oddalonych od centrum liczba ludności wzrasta (ze względu na dodatni przyrost naturalny i dodatnie saldo migracji).

Zadanie 25.2. (0–1)

IV etap edukacyjny III. Proponowanie rozwiązań problemów występujących w środowisku geograficznym, zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju i zasadami współpracy, w tym międzynarodowej.	IV etap edukacyjny 9.10) Zdający charakteryzuje znaczenie usług materialnych i niematerialnych.
--	--

Schemat punktowania

1 p. – za podanie różnych przykładów działań urzędów w dwóch gminach.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

Białoleka

- Budowa szkół, przedszkoli i żłobków.
- Budowa placów zabaw.
- Budowa obiektów rekreacyjno-wypoczynkowych dla rodzin.
- Otwieranie klubów dla młodzieży.

Śródmieście

- Zwiększanie liczby ośrodków leczniczych i rehabilitacyjnych dla seniorów.
- Wzrost zatrudnienia w ośrodkach pomocy społecznej.
- Wspieranie wolontariatu.

Zadanie 26. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących [...] życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 9.8) Zdający wskazuje wpływ czynników lokalizacji przemysłu na rozmieszczenie i rozwój wybranych branż.
---	---

Schemat punktowania

2 p. – za poprawne uzupełnienie czterech wierszy.

1 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

4	<i>fabryka papieru</i>	B
1	Google	C
5	<i>Stocznia (Nagasaki)</i>	D
6	elektrownia	A

Zadanie 27. (0–2)

IV etap edukacyjny – zakres podstawowy III. Rozumienie relacji człowiek – przyroda – społeczeństwo w skali globalnej i regionalnej.	IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 2.7) Zdający charakteryzuje cechy gospodarki morskiej i podaje przykłady wykorzystania oceanu światowego [...].
--	---

Schemat punktowania

2 p. – za uzupełnienie trzech wierszy.

1 p. – za uzupełnienie dwóch wierszy.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

X	4	B
Y	3	C
Z	1	A

Zadanie 28.1. (0–1)

IV etap edukacyjny – zakres podstawowy III. Rozumienie relacji człowiek – przyroda – społeczeństwo w skali globalnej i regionalnej.	IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 2.3) Zdający opisuje główne obszary upraw [...] na świecie, wyjaśnia ich zróżnicowanie przestrzenne.
--	--

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

Afryka Zachodnia (lub wybrzeże Zatoki Gwinejskiej)

Zadanie 28.2. (0–1)

IV etap edukacyjny – zakres podstawowy III. Rozumienie relacji człowiek – przyroda – społeczeństwo w skali globalnej i regionalnej.	IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 2.3) Zdający opisuje główne obszary upraw [...] na świecie, wyjaśnia ich zróżnicowanie przestrzenne.
--	--

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

Wymaganie przyrodnicze

- klimat gorący (ciepły)
- klimat wilgotny

Wymaganie pozaprzyrodnicze

- zapotrzebowanie na siłę roboczą (pracochłonna uprawa)

Zadanie 29. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska [...] społeczno-gospodarczego [...] na podstawie map [...]. 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego [...].
---	--

Schemat punktowania

2 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy.

1 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

1. małopolskie D
2. podlaskie A
3. wielkopolskie C

Zadanie 30. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących [...] życia i gospodarki człowieka [...].	IV etap edukacyjny 9.2) Zdający [...] charakteryzuje różne typy rolnictwa na świecie.
---	--

Schemat punktowania

- 2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Rolnictwo intensywne	Rolnictwo ekstensywne
	X
X	
	X
	X

Zadanie 31. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących [...] życia i gospodarki człowieka [...].	IV etap edukacyjny 9.2) Zdający [...] charakteryzuje różne typy rolnictwa na świecie.
---	--

Schemat punktowania

- 1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

B3

Zadanie 32.1. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.4) Zdający interpretuje zjawiska geograficzne przedstawiane [...] w tabelach [...]. 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między wybranymi elementami środowiska [...] społeczno-gospodarczego [...].
---	---

Schemat punktowania

- 1 p. – za podanie poprawnego kontynentu i przyczyny.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

Azja

Przykładowe przyczyny

- Wzrost zużycia surowców energetycznych w Azji wynika przede wszystkim z silnej industrializacji państw Azji Wschodniej, np. Chin.
- Zwiększenie zużycia surowców energetycznych w Azji jest spowodowane wzrostem liczby ludności na tym kontynencie.

Zadanie 32.2. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących [...] życia i gospodarki człowieka [...].	IV etap edukacyjny 1.4) Zdający interpretuje zjawiska geograficzne przedstawiane [...] w tabelach [...]. 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między wybranymi elementami środowiska [...] społeczno-gospodarczego [...].
---	---

Schemat punktowania

1 p. – za podanie dwóch poprawnych argumentów.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Firmy z wysokorozwiniętych państw Ameryki i Europy przeniosły część energochłonnej produkcji do państw afrykańskich i azjatyckich.
- Państwa Ameryki Północnej i Europy są w fazie postindustrialnej, gdzie największe znaczenie mają usługi i przemysł high-tech, które zużywają stosunkowo mało energii.
- Państwa Europy oraz Ameryki Północnej na większą skalę stosują technologie energooszczędne i na dużą skalę wykorzystują odnawialne źródła energii.
- Polityka energetyczna respektuje konwencje o ochronie powietrza (środowiska).

Zadanie 33.1. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska [...] społeczno-gospodarczego [...] na podstawie map [...]. 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego [...].
---	--

Schemat punktowania

2 p. – za podanie czterech poprawnych przykładów.

1 p. – za podanie trzech poprawnych przykładów.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- Wyłączenie dużych obszarów z rolniczego i leśnego użytkowania.
- Zmiana sieci hydrograficznej, osadniczej, komunikacyjnej, energetycznej.
- Zniszczenie pokrywy glebowej w obrębie wyrobiska, zwałowiska zewnętrznego.
- Powstanie nowych form rzeźby terenu w postaci sztucznych zagłębień (wyrobiska) i wzniesień (zwałowiska).
- Zmiana stosunków wód podziemnych, (powstał rozległy lej depresyjny).

Zadanie 33.2. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska [...] społeczno-gospodarczego [...] na podstawie map [...]. 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe [...] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego [...].
---	--

Schemat punktowania

- 1 p. – za podanie trzech poprawnych przykładów.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Powstały nowe miejsca pracy dla okolicznej ludności (obsługa turystyczna).
- Zwałowisko stało się miejscem rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców okolicznych miejscowości.
- Wybudowanie obiektów (wyciągi narciarskie, trasy rowerowe i zaplecze gastronomiczno-hotelarskie) wpłynęło na podniesienie rangi i atrakcyjności turystycznej regionu.
- Zwiększył się udział energii odnawialnej w strukturze produkcji energii elektrycznej.

Zadanie 34. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących [...] życia i gospodarki człowieka [...].	IV etap edukacyjny 9.14) Zdający wskazuje negatywne skutki globalizacji. 9.15) Zdający wyjaśnia przyczyny i przebieg konfliktów zbrojnych w wybranych regionach współczesnego świata.
---	---

Schemat punktowania

- 1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Zmniejszyła się liczba turystów odwiedzających Egipt, co było spowodowane sytuacją polityczną w tym kraju po 2011 r. (arabska wiosna) i późniejszymi zamachami na turystów.

Zadanie 35. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego [...] i społeczno-gospodarczego [...] na podstawie map [...].
--	--

Schemat punktowania

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

C

E

Zadanie 36. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących [...] życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny 9.13) Zdający analizuje kierunki geograficzne i strukturę towarową eksportu i importu w wybranych państwach.
---	--

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

C.